

Sjoko-sjokk!

2025-02-27

Optional[© VG]

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les artikkelen ved å klikke her.

TORSDAG 27. FEBRUAR 2025

NYHETER 7

Sjoko-sjokk!

DYRT: Hvor mye må du betale for favorittsjokoladen din nå?

Foto: ELISABETH STIGUM / VG

Av ELISABETH STIGUM

Kakaokrise og dårlige avlinger gir dyrere sjokolade i butikkene.

For jul kunne du kjøpe en stor melkesjokoladeplate til kampanjepris 29,90 kr hos flere lavpriskjeder som Rema 1000 og Kiwi. Nå er tilbudsprisen 39,90 kr, og normalprisen ligger godt over 50-lappen.

– Ravareprisen på kakao har økt drastisk, og prisen har økt som følge av voldsomme prisøkning fra leverandør, sier Kristine Aakvaag Arvin, kommunikasjonsdirektør i Kiwi.

Priestest

I en uhyotidelig priestest kunne VG nå finne at en stor Freia melkesjokoladeplate (200 gram) koster:

- 56,90 kr på Kiwi, Rema 1000 og Oda.no
- 59,90 kr på Meny.no
- 64,90 på Coop Prix og Joker.no
- En storplate med Stratos (150 gram) fra Nidar koster følgende:
- 49,90 på Oda og Rema 1000
- 56,90 kr på Joker.no
- 59,20 kr på Meny.no

(Priser innhentet onsdag 26. februar 2025)

Kristine Aakvaag Arvin

Arvin forteller at normalprisen på stor melkesjokoladeplate var 46,90 kr før jul.

På snau to måneder har prisen hos Kiwi gått opp 10 kroner, som tilsvarer en økning på 21 prosent.

Prisene på matvarer steg i snitt med 2,3 prosent fra januar i fjor til januar i år, ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). For sjokolade har pristigningen vært mye høyere.

Både Kiwi og Rema 1000 påker på høyere innkjøpspriser fra leverandør som fører til dyr sjokolade i butikk.

– Sjokolade er en svært konkurranseutsatt vare noe som gjør at den i perioder kan ha svært lave priser, som er til glede for mange kunder, sier Line Aarnes, kategori- og innkjøpsdirektør i Rema 1000.

Prisen er ikke så gledelig akkurat nå. – Det er ingen hemmelighet at det er blitt mye dyrere å lage sjokolade, sier Øyvind Olufsen, i Freia, til VG.

Han også forklarer at prisen på kakaobønner har skutt til værs det siste året.

Både i april og desember i fjor var råvareprisene på sitt dyreste noensinne: Ett tonn kakaobønner kostet over 12.000 amerikanske dollar, i overkant av 135.000 norske kroner. De siste ti årene, før økningen, har prisen ligget på rundt 2.500 dollar, ifølge nettstedet Trading Economics.

– Kakao fra Vest-Afrika

– Alle som produserer sjokolade, kjøper mesteparten av kakaoen fra Vest-Afrika, og de siste to årene har det vært dårlige avlinger, sier Olufsen i Freia.

Klimaendringer, ekstremvær og sykdom på trærne som sprer seg raskt, får skylden for de dårlige avlingene og krisen i kakao-produksjonen i Ghana og Elfenbenskysten.

Til sammen står de to landene for over 60 prosent av verdens kakao-produksjon. Ghanas årlige kakao-

produksjon ligger vanligvis på rundt 800.000 tonn, ifølge data fra International Cocoa Organization (ICCO). Dårlig avling har imidlertid ført til at Ghana i januar måtte utsette leveransen av 370.000 tonn kakaobønner, ifølge Reuters.

Melkesjokolade består av sukker, kakao-smør, melk og 30 prosent kakao.

– Når den ene hoveddelen av sjokolade smeller i været, så blir det dyrere. Fremfor å redusere mengden kakao i sjokoladen vår, har vi valgt å bevare kvaliteten, sier Olufsen.

Butikkene peker på leverandørene for prisøkningen, men det vil ikke Freia ha på seg: – Det er butikkjedene som setter prisen i butikk. De velger hvilken pris de vil ha, sier Olufsen.

Ugunstige værforhold
– Hovedutfordringen er at kakao

produseres i få land. Når det først er dårlige forhold her, er det få andre land som kan ta over produksjonen, sier daglig leder og jordbruksanalytiker Christian Anton Smedshaug i Agri analyse.

Men problemene startet lenge før ugunstige værforhold og trær med soppsykdom i Vest-Afrika:

– Det har vært en forsinking på fornyelse av trærne, grunnet lave priser frem til 2023. Det tar tid å etablere ny kapasitet fordi nye trær tar 3-5 år for de begynner å bære.

I tillegg har det vært en kostnadsvekst i industrien, ikke bare på råvaren, og gamle kontrakter med gamle priser. Derfor har det tatt tid for hele prisvekstens slår gjennom.

– Dette blir ganske langvarig og hele systemet må repriser seg. Det skjer i hele kjeden, fra jord til bord, sier Smedshaug.

Øyvind Olufsen

Christian Anton Smedshaug

Line Aarnes